Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Forn de calç del camí al Pla de la Batalla

Sant Martí de Centelles

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Camí al Pla de la Batalla
Emplaçament	Marge dret del camí que puja al Pla de la Batalla

Coordenades:

Latitud:	41.75451
Longitud:	2.23963
UTM Est (X):	436786
UTM Nord (Y):	4622800

Classificació

Número de fitxa	08224 - 98
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Modern
Segle	s. XVIII
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Parcialment destruït
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Immobiliària Aiguafreda-Congost. Av. Meridiana 350, 7è C.
Autoria de la fitxa	Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa:	dj., 20/12/2001 - 01:00

Descripció

Forn parcialment destruït format per una estructura construïda de pedres de petites dimensions lligades amb calç i revestides per la cara exterior amb una capa d'argila d'uns 7 cm de gruix utilitzada com element aïllant. Aquesta construcció es troba situada en una petita elevació aprofitant el desnivell natural format per la pendent d'un camí. Es tracta d'una estructura de diàmetre circular i cilíndric, excavada parcialment a la roca, amb unes mesures aproximades de 3'5 metres de diàmetre i uns 3 metres de profunditat conservant l'inici de la volta o cúpula. Aquest forn segueix les mateixes característiques arquitectòniques dels forns de calç de planta circular i ovalada de secció troncocònica invertida excavada al sòl natural amb les parets interiors cremades per les diverses coccions que es poden apreciar en la mateixa secció sud del forn. No es conserva la part inferior de l'estructura on es trobava ubicada la solera i la boca del forn. Aquesta normalment construïda en obra i de secció ovalada té com a funció principal permetre la recollida de les cendres i alimentar el foc.

Observacions:

L'arranjament d'aquest camí ha seccionat aquest forn de calç que es trobava en el marge dret del mateix.

Història

Aquesta estructura es correspon a un forn de producció de calç. La construcció del forn es solia fer a l'abric d'un pendent ja que facilitava el seu procés productiu i sobretot el seu posterior transport. D'altra banda la boca del forn es troba a la part inferior del pendent des d'on era més fàcil l'accés, tant per la càrrega i descàrrega de les pedres com pel seu posterior transport i alimentació del forn.
Per la zona de Sant Martí de Centelles aquesta pedra calcària, es concentra a la zona de la parròquia de Sant Pere de Valldeneu, i és en aquest espai on es documenta l'ús de la pedra calcària tractada per esdevenir calç i ser utilitzada en la construcció, com ho demostren els diversos forns documentats. Aquest procés s'iniciava amb l'extracció de la pedra, que un cop col·locada dins el forn i a alta temperatura, es convertia pols. La calç resulta de calcinar la pedra calcària, i que un cop sotmesa a una temperatura de 900º o 1000 º C, s'utilitza en pasta o la calç en pols. L'alimentació es feia per la boca, situada a baix de l'estructura i les cuites solien durar entre 11 i 12 dies, sense parar el foc. Aquestes construccions solen estar ubicades en entorns rurals, junt a una masia i la calç produïda en aquest forn hauria estat utilitzada per les diverses obres de les masies del voltant, però se'n desconeixen els detalls.
Possiblement aquests forns s'haurien de relacionar amb un ús temporal i de caire esporàdic i concret com seria la construcció o remodelació o fins i tot una intervenció arquitectònica concreta. La manca d'elements materials visibles fa que sigui molt difícil la seva datació, per criteris generals se'ls hi ha atribuït una cronologia a partir del segle XVII, i sobretot XVIII, perdurant fins a mitjans del segle XX. En el cas del forn del camí al Pla de la Batalla, no es poden fer gaires precisions, i el seu funcionament es podria adscriure entrat en segle XVIII.

Bibliografia

CARBONELL, M.C.; DIAZ, M. (2000). Memòria de l'excavació arqueològica en el forn de calç de l'E.S. CEPSA, carretera TP-2031 (tram Tarragona-Sant Pere i sant Pau). Tarragona, Tarragonès. MORO, A (1993). Memòria de l'excavació d'urgència al forn de calç de Can Montllor (Terrassa, Vallès Occidental). ROSELL, J. SUBIRATS, M. (1987) La producció de la calç ahir. Col·legi Oficial d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona. Barcelona.

